

Bruxelles, 16.9.2019
COM(2019) 414 final

2019/0194 (NLE)

Propunere de

DECIZIE A CONSILIULUI

privind poziția care urmează să fie adoptată în numele Uniunii Europene la cea de a treia reuniune a Conferinței părților la Convenția de la Minamata privind mercurul, în legătură cu adoptarea unei decizii privind eliminarea treptată a amalgamului dentar și de modificare a anexei A la convenția respectivă

EXPUNERE DE MOTIVE

1. OBIECTUL PROPUNERII

Prezenta propunere se referă la decizia de stabilire a poziției care urmează să fie adoptată în numele Uniunii la cea de a treia reuniune a Conferinței părților la Convenția de la Minamata privind mercurul, în legătură cu adoptarea preconizată a unei decizii privind eliminarea treptată a amalgamului dentar și de modificare a anexei A la convenția respectivă.

2. CONTEXTUL PROPUNERII

2.1. Convenția de la Minamata privind mercurul

Convenția de la Minamata privind mercurul (denumită în continuare „acordul”) este principalul cadru juridic internațional care are ca scop protejarea sănătății umane și a mediului împotriva emisiilor și a evacuărilor antropice de mercur și de compuși de mercur în aer, apă și sol.

Acordul acoperă întregul ciclu de viață al mercurului, de la extracțiile miniere primare de mercur până la eliminarea deșeurilor de mercur, inclusiv depozitarea intermediară a mercurului, a amestecurilor de mercur cu alte substanțe, inclusiv aliajele de mercur cu o concentrație de mercur de cel puțin 95 % din greutate (denumite în continuare „amestecuri de mercur”) și a șase compuși ai mercurului, respectiv clorură de mercur (I), oxid de mercur (II), sulfat de mercur (II), azotat de mercur (II), cinabru și sulfură de mercur, cu excepția deșeurilor de mercur. Acordul a intrat în vigoare la 16 august 2017. Uniunea Europeană este parte la acord¹, ca și majoritatea statelor membre².

2.2. Conferința părților

Conferința părților la acord (denumită în continuare „COP”) exercită funcțiile care i-au fost încredințate prin acord și, în acest scop, are în vedere și întreprinde, printre altele, toate acțiunile suplimentare care ar putea fi necesare pentru îndeplinirea obiectivelor acordului, inclusiv adoptarea orientărilor relevante.

În conformitate cu articolul 28 din acord și cu Decizia MC-1/1 privind regulamentul de procedură, adoptată de COP cu ocazia primei sale reuniuni (24-29 septembrie 2017), fiecare parte dispune de un vot. Cu toate acestea, Uniunea, în calitate de organizație de integrare economică regională, își exercită dreptul de vot, în aspectele care intră în domeniul său de competență, cu un număr de voturi egal cu numărul statelor sale membre care sunt părți la acord. Uniunea nu își exercită dreptul de vot dacă unul din statele sale membre își exercită dreptul de vot și invers.

2.3. Actul avut în vedere de Conferința părților

Pe baza informațiilor puse la dispoziția părților la acord, COP urmează să adopte, la 25 noiembrie 2019, în cadrul celei de a treia reuniuni, o decizie privind eliminarea treptată a amalgamului dentar și de modificare a anexei A la convenție, în urma unei propuneri comune

¹ Decizia (UE) 2017/939 a Consiliului din 11 mai 2017 privind încheierea, în numele Uniunii Europene, a Convenției de la Minamata privind mercurul (JO L 142, 2.6.2017, p. 4).

² La 20 iunie 2019, douăzeci și trei de state membre ratificaseră Convenția de la Minamata privind mercurul, respectiv: Austria, Belgia, Bulgaria, Croația, Danemarca, Estonia, Finlanda, Franța, Germania, Irlanda, Letonia, Lituania, Luxemburg, Malta, Portugalia, Regatul Unit, Republica Cehă, România, Slovacia, Slovenia, Suedia, Țările de Jos și Ungaria.

formulate de șase țări africane care sunt părți la acord (Gabon, Ciad, Guineea-Bissau, Botswana, Senegal, Niger), în conformitate cu articolele 26 și 27 din acord („actul avut în vedere”).

Partea I din anexa A la acord conține o listă de produse cu adaos de mercur (de exemplu, anumite lămpi fluorescente compacte destinate iluminatului general), al căror proces de fabricație, import și export este interzis începând cu 2021, în conformitate cu articolul 4 alineatul (1) din acord.

Partea II din anexa A la acord conține o listă de nouă măsuri referitoare la eliminarea treptată a utilizării amalgamului dentar. În conformitate cu articolul 4 alineatul (1) și cu partea II din anexa A la acord, părțile trebuie să ia cel puțin două măsuri (de exemplu, să restricționeze utilizarea amalgamului dentar la forma sa încapsulată).

Obiectivul actului avut în vedere este eliminarea treptată a utilizării amalgamului dentar. În acest scop, actul avut în vedere propune reglementarea fabricării amalgamului dentar și a comerțului internațional cu acesta, în două etape. În primul rând, se prevede eliminarea treptată, începând cu 2022, a producției, importului și exportului de amalgam dentar pentru tratamentul dinților de lapte și tratamentul dentar al copiilor sub 15 ani și al femeilor însărcinate sau care alăptează. În al doilea rând, se prevede aplicarea acestei interdicții începând cu 2025 pentru fabricarea, importul și exportul de amalgam dentar pentru toate celelalte utilizări, cu excepția cazului în care nu sunt disponibile alternative fără mercur. În acest sens, actul avut în vedere propune eliminarea părții II din anexa A la acord și includerea amalgamului dentar în lista produselor cu adaos de mercur menționate în partea I din anexa A la acord.

3. POZIȚIA CARE URMEAZĂ SĂ FIE ADOPTATĂ ÎN NUMELE UNIUNII

Poziția propusă care să fie adoptată în numele Uniunii constă în a susține, la cea de a treia reuniune a COP, adoptarea unei decizii care să fie în concordanță cu acquis-ul UE.

Articolul 10 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2017/852 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 mai 2017 privind mercurul³ [denumit în continuare „Regulamentul (UE) 2017/852”] interzice, începând cu 1 iulie 2018, utilizarea amalgamului dentar în UE pentru tratamentul dinților de lapte și pentru tratamentul dentar al copiilor sub 15 ani și al femeilor însărcinate sau care alăptează.

Articolul 19 din Regulamentul (UE) 2017/852 prevede, printre altele, că, până la 30 iunie 2020, Comisia va prezenta Parlamentului European și Consiliului un raport privind fezabilitatea eliminării treptate în UE a utilizării amalgamului dentar pe termen lung și, de preferință, până în 2030, luând în considerare planurile naționale ale statelor membre privind eliminarea treptată a utilizării amalgamului dentar menționate la articolul 10 alineatul (3) și cu respectarea deplină a competenței naționale a acestora în ceea ce privește organizarea și furnizarea serviciilor de sănătate și de îngrijire medicală. În acest context, Comisia Europeană a lansat, în septembrie 2018, o evaluare a fezabilității eliminării treptate în UE până în 2030. Rezultatul studiului va cuprinde o evaluare tehnică, inclusiv analiza planurilor naționale menționate mai sus, pe care toate statele membre trebuiau să le prezinte până la 1 iulie 2019. Studiul va fi încheiat în februarie 2020 și va sta la baza raportului Comisiei menționat anterior, care va fi publicat până la sfârșitul lunii iunie 2020.

³ JO L 137, 24.5.2017, p. 1.

Prin urmare, *acquis-ul* UE reglementează utilizarea amalgamului dentar, dar nu împiedică în prezent fabricarea, importul și exportul acestuia. În viitor, se poate avea în vedere posibilitatea de a extinde restricțiile de utilizare pentru a interzice fabricarea, importul și exportul de amalgam dentar, în funcție, printre altele, de rezultatul revizuirii Regulamentului (UE) 2017/852, în conformitate cu articolul 19.

În consecință, la cea de a treia reuniune a Conferinței părților la acord, UE poate sprijini doar adoptarea unei decizii care să fie în concordanță cu *acquis-ul* UE. Este necesară o poziție a Uniunii întrucât, după adoptare, părțile la acord vor trebui să pună în aplicare actul avut în vedere.

4. TEMEI JURIDIC

4.1. Temeiul juridic procedural

4.1.1. Principii

Articolul 218 alineatul (9) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) prevede posibilitatea adoptării unor decizii de stabilire *„a pozițiilor care trebuie adoptate în numele Uniunii în cadrul unui organism creat printr-un acord, în cazul în care acest organism trebuie să adopte acte cu efecte juridice, cu excepția actelor care modifică sau completează cadrul instituțional al acordului.”* Conceptul de *„acte cu efecte juridice”* include actele care au efecte juridice în temeiul normelor de drept internațional aplicabile organismului în cauză. De asemenea, sunt incluse instrumentele care nu au un caracter obligatoriu în temeiul dreptului internațional, dar care *„au vocația de a influența în mod decisiv conținutul reglementării adoptate de legiuitorul Uniunii”*⁴.

4.1.2. Aplicarea în cazul de față

COP este un organism creat printr-un acord, și anume Convenția de la Minamata privind mercurul.

Actul avut în vedere, pe care COP este invitat să îl adopte, este un act cu efecte juridice. Actul avut în vedere are efecte juridice deoarece părțile la acord trebuie să ia măsuri pentru a se asigura că actul este pus în aplicare și respectat.

Actul avut în vedere nu completează și nici nu schimbă cadrul instituțional al acordului. Prin urmare, temeiul juridic procedural al deciziei propuse este articolul 218 alineatul (9) din TFUE.

4.2. Temeiul juridic material

4.2.1. Principii

Temeiul juridic material al unei decizii adoptate în temeiul articolului 218 alineatul (9) din TFUE depinde în primul rând de obiectivul și de conținutul actului avut în vedere cu privire la care se adoptă o poziție în numele Uniunii. În cazul în care actul avut în vedere urmărește două obiective sau include două elemente, iar unul dintre aceste obiective sau elemente poate fi identificat ca fiind obiectivul sau elementul principal, iar celălalt obiectiv sau element are mai degrabă un caracter accesoriu, decizia adoptată în temeiul articolului 218 alineatul (9) din TFUE trebuie să se întemeieze pe un singur temei juridic material, respectiv cel impus de obiectivul sau de elementul principal sau predominant.

⁴ Hotărârea Curții de Justiție din 7 octombrie 2014, Germania împotriva Consiliului, C-399/12, ECLI: EU:C:2014:2258, punctele 61-64.

4.2.2. Aplicarea în cazul de față

Obiectivul principal și conținutul actului avut în vedere se referă la mediu. Prin urmare, temeiul juridic material al deciziei propuse este articolul 192 alineatul (1) din TFUE.

4.3. Concluzie

Temeiul juridic al deciziei propuse ar trebui să fie articolul 192 alineatul (1) din TFUE, coroborat cu articolul 218 alineatul (9) din TFUE.

Propunere de

DECIZIE A CONSILIULUI

privind poziția care urmează să fie adoptată în numele Uniunii Europene la cea de a treia reuniune a Conferinței părților la Convenția de la Minamata privind mercurul, în legătură cu adoptarea unei decizii privind eliminarea treptată a amalgamului dentar și de modificare a anexei A la convenția respectivă

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 192 alineatul (1), coroborat cu articolul 218 alineatul (9),

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

întrucât:

- (1) Convenția de la Minamata privind mercurul⁵ (denumită în continuare „acordul”) a fost încheiată de Uniune prin Decizia (UE) 2017/939 a Consiliului⁶ și a intrat în vigoare la 16 august 2017.
- (2) În temeiul Deciziei MC-1/1 privind regulamentul de procedură adoptată de Conferința părților la acord la prima sa reuniune, părțile depun toate eforturile pentru a ajunge, prin consens, la un acord cu privire la toate aspectele materiale.
- (3) Conferința părților la acord, în cadrul celei de a treia reuniuni din 25-29 noiembrie 2019, urmează să adopte o decizie („propunerea de decizie”) privind eliminarea treptată a amalgamului dentar și de modificare a anexei A la acord.
- (4) Este oportun să se stabilească poziția care urmează să fie adoptată în numele Uniunii în cadrul Conferinței părților la acord, deoarece propunerea de decizie va produce efecte juridice, având în vedere că părțile la acord vor trebui să ia măsuri pentru a o pune în aplicare la nivel național și/sau regional.
- (5) Decizia propusă prevede o interdicție aplicabilă începând cu 2022 fabricării, importului și exportului de amalgam dentar utilizat pentru tratamentul dinților de lapte și pentru tratamentul dentar al copiilor sub cincisprezece ani și al femeilor însărcinate sau care alăptează. Decizia propusă prevede extinderea acestei interdicții, începând cu 2025, la fabricarea, importul și exportul de amalgam dentar pentru toate celelalte utilizări, cu excepția cazului în care nu sunt disponibile alternative fără mercur. Decizia propusă prevede modificarea anexei A la acord ca mijloc de punere în aplicare a interdicțiilor menționate în acord.

⁵ Copia certificată a Convenției de la Minamata privind mercurul este disponibilă la adresa: <https://treaties.un.org/doc/Treaties/2013/10/20131010%2011-16%20AM/CTC-XXVII-17.pdf>

⁶ Decizia (UE) 2017/939 a Consiliului din 11 mai 2017 privind încheierea, în numele Uniunii Europene, a Convenției de la Minamata privind mercurul (JO L 142, 2.6.2017, p. 4).

- (6) Articolul 10 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2017/852 al Parlamentului European și al Consiliului privind mercurul⁷ interzice, începând cu 1 iulie 2018, utilizarea amalgamului dentar în Uniune pentru tratamentul dinților de lapte și tratamentul dentar al copiilor sub cincisprezece ani și al femeilor însărcinate sau care alăptează; articolul 19 din regulament prevede că, până la 30 iunie 2020, Comisia va evalua și va prezenta un raport Parlamentului European și Consiliului cu privire la fezabilitatea eliminării treptate în Uniune a utilizării amalgamului dentar pe termen lung și, de preferință, până în 2030.
- (7) În consecință, decizia propusă ar trebui susținută numai în ceea ce privește elementele sale referitoare la eliminarea treptată a amalgamului dentar pentru tratamentul dinților de lapte și pentru tratamentul dentar al copiilor sub cincisprezece ani și al femeilor însărcinate sau care alăptează, întrucât Uniunea ar trebui să sprijine numai adoptarea de către Conferința părților la acord a unei decizii care să fie în concordanță cu acquis-ul Uniunii.

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Poziția care urmează să fie adoptată în numele Uniunii în cadrul celei de a treia reuniuni a Conferinței părților la acord este de a sprijini adoptarea unei decizii privind eliminarea treptată a utilizării amalgamului dentar care să fie coerentă cu acquis-ul Uniunii.

Articolul 2

Prezenta decizie se adresează Comisiei.

Adoptată la Bruxelles,

*Pentru Consiliu,
Președintele*

⁷ Regulamentul (UE) 2017/852 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 mai 2017 privind mercurul și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1102/2008 (JO L 137, 24.5.2017, p. 1).